

สถาบันวิจัยสังคม
SOCIAL RESEARCH INSTITUTE
Chulalongkorn University

YUNUS-CHULA
Social Business Center

SOCIAL
INNOVATION TALK

ข้อเสนอเชิงนโยบายจากเวทีบรรยายสาธารณะ “ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจที่ฐานของพีระมิดเศรษฐกิจ: ส่งเสริมความยุติธรรมและการมีส่วนร่วมสำหรับแรงงานนอกระบบ”

(ECONOMIC JUSTICE AT THE BASE OF THE ECONOMIC PYRAMID:
PROMOTING FAIRNESS AND INCLUSION FOR INFORMAL WORKERS.)

โดย Professor Martha (Marty) Chen

Summary and Policy Recommendations

1. Inclusive Cities: Promote Economic Justice

- Recognition of informal workers as legitimate citizens
- Inclusion of informal workers in city planning
- Support for informal housing and livelihoods

2. Policy Recommendations to Government

- Establish strategic agencies for informal worker protection
- Reform laws for broader social protection
- Develop infrastructure and public spaces
- Support green economy development
- Foster local-national cooperation

3. Policy Recommendations to Academia

- Research on climate and geopolitical impacts on informal workers
- Create knowledge tools for sustainable economic adaptation
- Interdisciplinary collaboration
- Support policy-oriented research

ในโลกปัจจุบัน ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจสำหรับแรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะในเขตเมือง เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการจัดการอย่างจริงจัง เมืองที่ครอบคลุมทุกคน (Inclusive Cities) คือปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความยุติธรรมนี้ โดยต้องทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม และแรงงานนอกระบบเอง

ข้อสรุปหลัก

เมืองที่ครอบคลุมทุกคนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความยุติธรรมทางเศรษฐกิจให้กับแรงงานนอกระบบในเขตเมือง ความยุติธรรมนี้หมายถึงการที่เมืองต้อง

1. ยอมรับว่าแรงงานนอกระบบเป็นพลเมืองและแรงงานที่มีสิทธิชอบธรรม
2. เชิญองค์กรหรือผู้นำของแรงงานนอกระบบให้เข้าร่วมในกระบวนการวางแผนเมือง
3. สนับสนุนที่อยู่อาศัยและอาชีพนอกระบบ เพื่อให้แรงงานเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานของรัฐ

1. จัดตั้งหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์เพื่อคุ้มครองแรงงานนอกระบบ

หน่วยงานรัฐควรสร้างหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีสัดส่วนมากถึง 61% ของแรงงานทั่วโลก (อ้างอิงจากข้อมูล ILO 2018) หน่วยงานนี้จะมีหน้าที่หลักในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและกลุ่มแรงงานนอกระบบ พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. ปฏิรูปกฎหมายและนโยบายด้านสิทธิและสวัสดิการสำหรับแรงงานนอกระบบ

จากข้อมูลที่แสดงว่าแรงงานนอกระบบในประเทศไทยได้รับสิทธิประโยชน์บางส่วนจากกฎหมาย (เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานที่ทำงานที่บ้าน ปี 2553) แต่ยังคงขาดการคุ้มครองที่ครอบคลุม รัฐควรปฏิรูปกฎหมายให้ครอบคลุมมากขึ้น เช่น ขยายการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการทางสังคมให้แรงงานนอกระบบได้รับการประกันสุขภาพและประกันสังคมเทียบเท่าแรงงานในระบบ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานกลุ่มนี้ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่แปรปรวน

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่สาธารณะสำหรับแรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ เช่น ผู้ค้าแผงลอยและแรงงานตามถนน ได้รับผลกระทบจากการย้ายถิ่นหรือขาดพื้นที่ทำงานที่ปลอดภัย การส่งเสริมการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ตอบโจทย์แรงงานกลุ่มนี้จะช่วยสร้างความมั่นคงและสร้างโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชน

4. สร้างระบบเงินทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและธุรกิจสีเขียว

หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อสนับสนุนกลุ่มแรงงานนอกระบบในการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและธุรกิจที่ตอบโจทย์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสร้างโอกาสในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

5. สร้างความร่วมมือระหว่างระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเพื่อสร้างเมืองที่ครอบคลุมทุกคน

รัฐบาลควรพัฒนาแผนเมืองที่เน้นการมีส่วนร่วมจากกลุ่มแรงงานนอกระบบ โดยการเชิญผู้นำและองค์กรของแรงงานนอกระบบให้เข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางนโยบาย การวางแผนเมือง และการจัดการทรัพยากร เพื่อให้เกิดเมืองที่ครอบคลุมและส่งเสริมความยุติธรรมทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อนักวิชาการและสถาบันวิจัย

1. วิจัยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภูมิรัฐศาสตร์ต่อแรงงานนอกระบบ

นักวิชาการและสถาบันวิจัยควรมุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่แรงงานนอกระบบต้องเผชิญ ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งทำให้การดำรงชีวิตและการทำงานมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ ที่ส่งผลกระทบต่อเข้าถึงตลาดและแหล่งทรัพยากรของแรงงานกลุ่มนี้ การวิจัยควรมีเป้าหมายในการสร้างนโยบายที่ตอบโจทย์อย่างเป็นระบบ

2. สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจนอกระบบอย่างยั่งยืน

การวิจัยและพัฒนาควรเน้นการสร้างเครื่องมือที่สามารถใช้ในการปรับตัวสำหรับแรงงานนอกระบบและธุรกิจขนาดเล็กในเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืนและรับมือกับความท้าทายทางเศรษฐกิจ

3. สร้างความร่วมมือข้ามสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม

นักวิชาการและนักวิจัยควรทำงานร่วมกันในรูปแบบที่ผสมผสานระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหามีความซับซ้อนและตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต การวิจัยควรสร้างนวัตกรรมที่สามารถรองรับแรงงานนอกระบบและกลุ่มประชากรเปราะบางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ส่งเสริมการวิจัยเชิงนโยบายและการขยายฐานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ

นักวิชาการควรมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข้อมูลเชิงนโยบายแก่รัฐบาล โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การสร้างข้อมูลเชิงสถิติที่แม่นยำและมีคุณภาพจะช่วยสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. สร้างพื้นที่สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะช่วยเชื่อมโยงงานวิจัยกับการนำไปใช้จริง โดยนักวิจัยสามารถร่วมมือกับองค์กรแรงงานนอกระบบ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาโครงการที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

